

Türk Kafası ve Kürt-Türk Sorunu

2012-11-28 11:14:00

Aşağıdaki satırları, Halkların Demokratik Kongresi'nin oluşturulmasıyla ve Türk gericiliğinin gerçek ve kalıcı niteliklerinin unutulmaması, onun hakkında boşhayaller beslenmemesi gerektiği düşüncesiyle kaleme aldım.

* * * * *

Siyasal gerçekçiliğin egemen ya da modahle gelmiş olduğu ülkemiz koşullarında Kürt-Türk sorununun ancak bir devrimle çözülebileceğini söylemenin bir anakronizm (ya da soyut politika ya da ayakları havada/ nostaljik devrimcilik yapma) sayıldığını söyleyebiliriz. Çoğu zaman açık bir biçimde söylenmese de günümüzde böyle düşünmekte ve davranmakta diretenler, dogmatik bir Marksizmin savunucuları ve zamanını doldurmuş devrimciler olarak değerlendiriliyorlar. Ne var ki, böyle bir yaklaşım subjektivizmle sakatlanmıştır çünkü hem Türkiye'nin tarihsel arkaplını, hem son yılların ve günümüz Türkiye'si'nin siyasal deneyimi, hem de giderek daha da gerginleşen Ortadoğu ve dünya siyasal ortamı, Kürt-Türk sorununun ancak ve ancak gerçek bir devrimle, yani Türk burjuva devlet aygıtının işçi ve emekçi yığınlarının tabandan gelecek bir kalkışmasıyla çözülebileceğini gösteren verilerle doludur. Türk işçileri ve diğer sömürülen emekçilerinin devrimci geleneklerinin zayıflığı ve onların uzunca bir süredir kabaca 1990'ların ortalarından bu yana- dişe dokunur bir büyük-ölçekli kitlesel eylemlilik içinde olmamış olmaları bu saptamanın geçerliliğini zerrece değiştirmez.

Türkiye'nin, asker-bürokratik kliğin son sözü söylediği faşizan bir rejimden geri bir burjuva demokrasisine geçmekte olması da -ki bu esas olarak olumlu bir olgudur- gerçek bir devrimin gerekliliğini ortadan kaldırmamaktadır. Türk gericiliğinin bugün, 1990'lardakine benzer ve kent ve kasabaların topa tutulduğu, köylerin yakıldığı ve boşaltıldığı, gözaltında kayıpların, yerinde

infazların sıradan olaylar sayıldığı türden bir kirli savaş sürdürmediği doğrudur. Bu durum TAKTİKSEL düzeyde barışçı savaşım ve örgüt biçimlerini parlamentarizm ve reformizm tuzağına düşmeden ve ustalıklı kullanmanın önemini arttırmaktadır. 9-10 Eylül 2011 tarih ve PKK'nın Eylem Çizgisi Üzerine Bir Tartışma başlıklı yazımda demiş olduğum gibi,

'Türk burjuva devletinin PKK'yı bir terör örgütü' olarak tanıtmaya, Ortadoğu'da ve dünyada izole etme ve onu Türkiye'deki silahlı çatışmanın esas sorumlusu olarak gösterme yolundaki çabalarını daha da yoğunlaştırdığı ve bu alanda bir ölçüde başarılı da olduğu bugün, biçim olarak yasal ve barışçı, ama içerik olarak militan ve devrimci bir eylem çizgisi izlemek hem çok daha olanaklı, hem de fazlasıyla gereklidir... Uzun sözün kısası Kürt ulusal hareketi, Türk işçi ve emekçilerinin DE taleplerini gündemine alan, onların DA vicdanına seslenen, ama esas olarak onları DA Kürt halkının hedef olmuş olduğu büyük acıları kınamaya çağıran, bu acıların Türk işçi ve emekçilerini DE incittiğini ve alçalttığını dile getiren bir propaganda ve eylem çizgisi izleyebilir. (1)

Barışçı geçiş stratejisinin geçerli olup olmadığını sınımanın mihenk taşı, nesnelerin doğası gereği Kürt-Türk sorunudur. Türk gericiileri yıllardır Kürt halkının, meşru ulusal haklarını kabul etmek bir yana, onun siyasal öncülerinin bu taleplerin küçük bir bölümüyle yetinmesini bile kibirli bir tarzda reddetmekte, onun bu güdük talepler karşılığında barış, hatt ateşkes istemesini görmezden gelmekte, PKK'yı terör örgütü ve onun liderini teröristbaşı ya da bebek katili olarak nitelemekte direktmekte, kendi şehitlerini gösterişli törenlerle toprağa verir ve bu arada terörü kınarken, yaşamını yitirmiş olan Kürt gerillalarının/ sivillerinin yakınlarının acısını hiçbir biçimde paylaşmamakta, on yıllardır yapmakta oldukları gibi Türk işçi ve emekçilerinin milliyetçi ve şovenist reflekslerini beslemeye ve kaşımaya devam etmekte, BDP'ni PKK/ KCK ile arasına mesafe koymaya zorlamakta, Kürt emekçilerini hedef alan linç eylemlerini anlayış ve hoşgörüyle karşılamakta, özellikle 1984'den bu yana Kürdistan'da işlemiş oldukları korkunç suçların hesabını vermek bir yana Kürt ulusal hareketini ve onun kurumlarını terörizmle, ihanetle vb. suçlamakta ve kendilerini bu terörün ve ihanetin masum kurbanları gibi göstermeye ve bütün bunlar yetmiyormuş gibi şimdi de teröre karşı kitlesel mitingler örgütlemeye kalkışmaktadırlar. (Tabi PKK'nın hatalı eylemleri de bu yangına ayrıca benzin dökmetedir.) İster Kemalist, ister İslm

ve isterse başka bir renge bürünsün, bu ortak zihniyeti paylaşan Türk gericilerinin Kürt halkı ve ulusal hareketiyle, koşulların zorlamasıyla yapabilecekleri bir barışın ne denli adil ve ne denli güvenilir olacağı tahmin edilebilir. Bu temel yaklaşım değişmediği sürece Türk yetkilileriyle şurada ya da burada, şu ya da bu düzeyde yapılacak görüşmeler Ankara açısından, ulusal hareketin silhtan arındırılması, onun yöneticilerinin teslim olması ya da sürgüne gönderilerek pasifleştirilmesi ve militanlarının bir çeşit afla topluma kazandırılması gibi amaçları perdelemeye hizmet eden birer siyasal şov olmanın ötesine geçmeyecektir.

Tam da burada devrim sözcüğünün, bugünkü devlet aygıtının/ siyasal iktidarın devrilmesi ve ortadan kaldırılması ve yerini daha ileri bir sınıfın devletine/ iktidarına bırakması zorunluluğunun dışındaki ikinci anlamına değinelim. Hiçbir gerçek devrimin, onu önceleyen, ona eşlik eden ve onun kazanımlarını pekiştiren bir kültür devrimiyle tamamlanmaksızın zafere ulaşamayacağını söyleyebiliriz. Dolayısıyla Türkiye’de yaşanabilecek bir devrim, Türk Kafasında yani, Türk halkının Türk egemen sınıfına göre biçimlenmiş olan zihniyetinde de bir dönüşüme yol açmaksızın asla gerçek bir devrim olmayacaktır. Bunun hiç de kolay bir şey olmadığı, hatt son derece zor olduğu tartışma götürmez.

MHP Genel BaşkanıDevlet Bahçelide içinde olmak üzere hemen hemen herkes, Van-Erciş depremi vesilesiyle bir kez daha açığa çıkan ve aslında ne yazık ki Türk halkının küçümsenmeyecek bir bölümünün ruh halini yansıtan açık ırkçı söylemi ikiyüzlü bir tarzda da olsa kınadı ya da kınamak zorunda kaldı. Ancak, deprem ortamında sergilenen bu yüce gönüllü tavır, Türk gericilerinin genel yaklaşımını kamufle etmeye yarayan kaba bir örtüden başka bir şey değildir. Türk yönetici elitinin kollektif zihninde kökü çok derinlere uzanan, yer yer açık ırkçılığa varan ve Kemalizmin Türk ulusal kimliğini pekiştirmeye çalıştığı döneme özgü sloganlarda dile gelen kaba övünmelerin ötesine geçen güçlü bir Türk şovenizmi, ileri Batı karşısında bir aşağılık kompleksiyle içiçe geçmiş bir çeşit üstünlük duygusu yatmaktadır. Bu üstünlük duygusunun çok önemli bir kaynağı, Osmanlı İmparatorluğu’nun uzun süre Balkanlar’da, Ortadoğu’da, Kuzey Afrika’da ve Anadolu’da bir dizi Türk-olmayan halkın yanısıra Türk

halkının kendisini de esas olarak kırbaç, kılıç ve darağacı tehdidi ve edimiyle yönetmiş, yönetebilmiş, ama aynı zamanda Hristiyan toplulukların en nitelikli çocuklarını (devşirmeler) ve farklı milliyetlerin güç ve yeteneklerini kendi hizmetine sokabilmiş ve 700 yıl gibi uzun bir süre ayakta kalabilmiş olmasıdır. Buna, son 250 yılını giderek zayıflamakta ve küçülmekte olan ve bu arada eski görkemli günlerinin nostaljisini yaşayan İmparatorluk yöneticilerinin, dönemin büyük devletlerine ve onların giderek artan müdahalelerine karşı sürdürdükleri ve yenilgiyle sonuçlanmaya mahkûm bir artçı savaşın yarattığı ve Cumhuriyet Türkiye'sine devrettiği- özel ruh halini eklemeliyiz. İbrahim Kafesoğlu 1966'da yayımlanan Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri adlı kitabında, Türkleri dünyanın merkezine koyan bu özel ruh halini şöyle dile getiriyordu:

Orhun kitabelerinin gösterdiği üzere, Türklerin daha sekizinci asırda gelişmiş bir edebi dilleri vardı... Çin, Hind, İran gibi tarihleri masallara karışmış eski milletlere gelince, Türkler bunlarla da eskilik ve kültür yönlerinden boy ölçüşecek kudrette ve hatt daha ileri durumdadır denebilir. Çünkü eski Yunanlıların, Romalıların, Cermen kitlelerinin, İslavların, Hintlilerin ve İranlılarla birlikte, ataları olan Hind-Avrupalıların tarih sahnesine çıktıkları anlarda Türklerle temas kurarak atalarımızdan kültür ve medeniyet unsurları aldıkları gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaktadır. (Aktaran Etienne Copeaux, Türk Tarih Tezinden Türk-İslâm Sentezine, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1998, s. 66-67)

Osman Turan ise aynı konuyu işleyen kitabının orijinal tarihi 1968 olan- Başlangıç bölümünde şöyle buyuruyordu:

Türkler millî, islâm ve insan duyguların ahenkli bir terkibi sayesinde böylece bir dünya nizamı davasına bağlanırken bu esaslara göre Allahın cihan hkimiyetini kendilerine emanet ettiğine inanıyorlardı ve bu emanete saygı göstermek suretiyle de bir hanedan, bir sınıf ve zümrenin veya sadece bir milletin değil hüküm sürdükleri bütün kavim ve dinlerin hamisi olduklarını düşünüyorlardı. (Türk Cihan Hkimiyeti Mefkuresi Tarihi, İstanbul, Boğaziçi Yayınları, 1999, s. X)

Kendine özgü Türk şovenizminin bir diğer önemli kaynağı ise İttihat ve Terakki çetresinin esas itibarıyla 1910'ların ortalarından itibaren Rum, Ermeni, Süryani halklarına ve onun Kemalist mirasçılarının da 1920'lerden itibaren daha çok Kürt halkına karşı sürdürdüğü etnik arındırma ve katliam politikasıdır. Görece yakın bir tarihte bazı halkları jenoside ve etnik arındırmaya tbi tutmuş ve vahşice ezmiş ve kendi ulusal oluşumunu bu yolla sağlamış ve ulusal ruhunu bu süreç içinde biçimlendirmiş olan bir toplumdan sözediyoruz. Kökeni yüzyılları öncesine dayanan ve 20. yüzyılın ilk onyıllarının trajik olayları vesilesiyle daha da pekişen bu emperyal ve şovenist zihniyet, Türk burjuvazisi ve devlet bürokrasisinin farklı fraksiyonlarının ortak özelliğidir. Yönetici sınıfın kolektif bilinçaltına ve kolektif bilincine egemen olan ve damgasını vuran bu zihniyet ve ondan kaynaklanan siyasal ve günlük tutum, önyargı ve yaklaşımlar, ancak gerçek bir devrimle ve onu izleyecek ciddi bir devrimci eğitim ve toplumsal özeleştirme kampanyasıyla yıkılabilir ve ortadan kaldırılabilir. Yaşanabilecek olası bir işçi/ halk devriminden sonra bile bu eğitim ve yüzleşme sürecinin en az bir kuşak alacak olması kimseyi şaşırtmamalıdır.

Burada, yüzyıllar boyu kendi feodal egemen sınıflarının önderliği altında yaşamış olan Kürtlerin Türk kafasının biçimlenmesine yaptıkları katkıya geçerken de olsa değinmemek olmaz. Ne yazık ki Kürtler tarih boyunca Türklere en sadık milliyet olarak öne çıkmış, gördükleri onca zulme ve 19. yüzyıldan bu yana gerçekleştirdikleri bir dizi ayaklanmaya rağmen günümüze kadar bu çizgiyi sürdürmüş ve böylelikle Türk yöneticilerinin kendilerini ikinci sınıf insan/ halk olarak algılamalarına çanak tutmuşlardır. Tutarlı demokrat ve enternasyonalistler, dünyanın herhangi bir yerinde farklı milliyetlerden halklar arasında yakın ilişkiler olmasından ilke olarak asla rahatsızlık duymazlar. Ancak eğer bu ilişki bir süzeren-vasal ya da efendi-uşak ilişkisini çağrıştırıyorsa, bunun savunulacak hiçbir yanı olamayacağı ve reddedilmesi gerektiği ortadadır. Hiç kimse, Kürt-Türk kardeşliği ya da bağlaşması adına Kürt halkının Türk burjuvazisi ve devlet bürokrasisine yamaklığını savunamaz. Kürt feodal ağalarının Türklere Anadolu'nun kapılarını açan Selçuklu Sultanı Alpaslan'la, Anadolu Alevlerini kıyımdan geçiren Yavuz Sultan Selim'le, Hamidiye Alayları'nın da yardımıyla Ermeni halkının kanını dökmüş olan II. Abdülhamit'le ve elleri Kürt halkının kanıyla lekeli Mustafa Kemal'le yaptıkları işbirliğini övmek ve dahası bu tür bir işbirliğini bugün Kürt-Türk ilişkileri için

bir model olarak göstermek ne Kürt halkının çıkarlarını savunmakla bağdaşır, ne de Türk halkının. (2)

Demek oluyor ki Türk gericilerinin son yıllarda, koşulların zorlamasıyla Kürt halkına bazı ödünler vermeleri Kürt-Türk ilişkilerinde önemli ve köklü bir değişiklik yaşanmakta olduğu anlamına gelmiyor bu sadece Türk yöneticilerinin Kürt halkının zorla asimile edilemeyeceğini ya da kaba kuvvetle ezilemeyeceğini ve susturulamayacağını sonunda anlamaya başladıkları anlamına gelmektedir.

Türk kafasının temel parametreleri geçmişten bu yana pek az değişmiştir. Ancak her genelleme gibi bu genelleme de mutlaklaştırıldığı ve uç boyutlara götürüldüğü takdirde doğruluğundan yitirecektir. Doğada ve toplumda varolan her olgu gibi Türk kafası da değişmektedir elbet. Örneğin, Türk kafasının Kürt-Türk sorununa 1980'lerde ve 1990'lara kıyasla kısmen farklı baktığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Sorun bu değişimin olmamasından değil, onun temposunun çok düşük olmasından kaynaklanıyor. Türk kafasının bu kısım dönüşümünü esas olarak Kürt halkının ve ulusal hareketinin inatçı direnişine borçluyuz. Bu kafanın aynı doğrultuda dönüşümünün sürmesi ve rejimin demokratikleşme konusunda daha ileri adımlar atmaya zorlanması ise, artık çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfının demokrasi ve sosyalizm kavgasını yükseltmesine ve bölgemizde ve dünyamızda ayağa kalkmakta ve kalkacak olan ezilen sınıf ve ulusların siyasal gericiliği, militarizmi ve emperyalizmi geriletmelerine bağlıdır.

DİPNOTLAR

(1) Kürt ulusal hareketinin bugünkü koşullarda, biçim olarak siyasal ve barışçı, ama içerik olarak militan ve devrimci bir eylem çizgisi izlemesi, bir Kürt-Türk çatışmasını körüklemekten ve Ortadoğu'yu büyük bir savaş alanına

çevirmekten yana olan iç (asker klik, Ergenekon vb.) ve dış (ABD-İsrail-Britanya eksenli) gerici güçlerin provokasyon girişimlerini etkisizleştirmeye katkı yapacak ve dolayısıyla olumlu bir rol oynayacaktır. Ne var ki, devleti fethettiği ve devlet tarafından fethedildiği ölçüde AKP hükümeti de Libya, Suriye ve İran'a karşı politikasını ABD-NATO çizgisiyle uyumlu hale getirmiş ve asker klikle aynı rotayı izler hale gelmiştir.

(2) Abdullah Öcalan şöyle diyordu:

Ben kendi modelime Büyük Demokratik Çözüm' diyorum. ABD ve AB'yi aşarak yükselme modeli diyorum. Türkiye aydınlarına şu çağrıda bulunmak istiyorum: 1071'de Alparslan Silvan'da Kürtlerle ilişkiyi nasıl düzenlediyse, 1516'da Yavuz - egemen temelde de olsa- nasıl Kürtlerle ilişki düzenlemişse, 1920'lerde Mustafa Kemal Kürtlerle nasıl ilişki düzenlemişse günümüz için de Türk aydınları, Kürtlerle ilişkiyi bunlar gibi düşünmelidir. Başbakan'a da bir çağrı yapıyorum Allah'ına ve peygamberine bağlıysan Kürt kardeşlerine doğru yaklaş diyorum. Genelkurmay'a da çağrı yapıyorum. Soruşturmada bir temsilcileri sorunun çözümünü ABD, Avrupa'ya bırakmayalım, kendi aramızda halledelim' demişti. Doğrudur. Ben de diyorum ki kendi aramızda halledelim. Genelkurmay'ı da buna çağırıyorum. (Özgür Politika, 23-24 Ağustos 2003)

Öcalan'ın daha sonraki yıllarda ve günümüzde söyledikleri de bu alıntılarda dile getirilen görüşlerle çakışmaktadır. Örneğin o, 28 Aralık 2007'de şöyle diyordu:

Bunların Yavuz kadar da mı, M. Kemal kadar da mı, Abdülhamit kadar da mı akılları yok, onlara da mı bakmıyorlar. Yavuz Sultan Selim Ortadoğu'ya 1517'de Kürtlerle anlaşarak açıldı. M. Kemal 1920'lerde bağımsızlığın Kürtlerle ittifaktan geçtiğini gördü. O dönem Kürtler ve Türkler eşit durumdaydı. Kürt-Türk ilişkilerinde böylesi bir yaklaşımın sorunu çözeceğini, büyük kazandıracağını görmek gerekiyor. Aslında Anadolu'ya Türklerin girişinde Alparslan Silvan'da Mervani Kürt Devleti'nin kalıntıları olan Kürt aşiretleriyle buluşarak, Ahlat'a gelerek Türkmenlerin bir kısmını yanına alarak Malazgirt'te Türklerin Anadolu'ya girişini sağlamıştır. Hattı Osmanlı'nın son dönemlerinde Abdülhamit, Osmanlı'nın dağılmaması için Kürtlere yaslanmak istemiştir. O dönem Hamidiye Alayları kuruldu, Abdülhamit de Kürtlere yaslanmak istedi, ilişkinin özü budur. Şimdi yeniden Kürt-Türk ilişkilerini bu bakış açısıyla değerlendirmek gerekiyor. (Abdullah Öcalan, Hemen bir Akil Adamlar

Komisyonu' Kurulmalıdır, 28 Aralık 2007)

28-29 Ekim 2011